

7 lipca 2021

Szpital Dobrej Praktyki Żywienia Klinicznego - certyfikat dla ŚCO

Świętokrzyskie Centrum Onkologii otrzymało certyfikat „Szpitala Dobrej Praktyki Żywienia Klinicznego - Leczenie przez żywienie”. To potwierdzenie, że w ŚCO przestrzegane są najwyższe standardy w zakresie leczenia żywieniowego oraz zapewniona jest odpowiednia opieka każdemu pacjentowi ze specjalnymi potrzebami żywieniowymi.

Certyfikaty „Szpitala Dobrej Praktyki Żywienia Klinicznego - Leczenie przez żywienie” są przyznawane przez Polskie Towarzystwo Żywienia Pozajelitowego, Dojelitowego i Metabolizmu (POLSPEN) oraz radę ekspertów programu. Do tej edycji programu przystąpiło 59 szpitali z całej Polski. Warunki certyfikacji spełniło tylko 19, w tym dwa z województwa świętokrzyskiego. Do tego etapu ŚCO przygotowywało się przez dwa lata.

- Pacjent jest dla nas najważniejszy. Dlatego otaczamy go kompleksową opieką i zapewniamy mu najwyższe standardy diagnostyki, leczenia, rehabilitacji, a także żywienia, które jest częścią leczenia onkologicznego. Wielu pacjentów trafia do nas z zaawansowaną chorobą nowotworową. Bez odpowiedniego żywienia zarówno przebieg, jak i efekty leczenia przeciwnowotworowego byłyby u nich gorsze - mówi **prof. Stanisław Góźdz** - dyrektor Świętokrzyskiego Centrum Onkologii.

Cel: poprawa stanu zdrowia pacjenta

- Żywienie kliniczne, nazywane żywieniem ludzi chorych tym się różni od zwykłego jedzenia, że tutaj w sposób skoordynowany podajemy osobie chorej substancje odżywcze. Jest to dieta doustna, przygotowywana w Dziale Żywienia oraz żywienie pozajelitowe, które jest przygotowywane w naszej aptece szpitalnej i żywienie dojelitowe w postaci gotowych preparatów, dystrybuowanych przez aptekę. Celem żywienia klinicznego jest poprawa stanu zdrowia pacjenta - tłumaczy **dr Przemysław Ciepiera**, specjalista chirurgii ogólnej i onkologicznej, przewodniczący Zespołu Leczenia Żywieniowego w Świętokrzyskim Centrum Onkologii.

Tak specjalistyczne żywienie dotyczy wszystkich pacjentów onkologicznych, ponieważ choroba nowotworowa wyniszcza organizm. Szczególny nacisk kładziony jest na odpowiednie żywienie kliniczne pacjentów poddawanych chemioterapii i radioterapii, którzy mają specjalne potrzeby żywieniowe i wymagają skoordynowanej diety ze względu na występujące zarówno podczas chemio, jak i radioterapii, zaburzenia wchłaniania. Potrawy dla tej grupy chorych muszą być specjalnie dobrane i przygotowane, wzbogacone o dodatki dietetyczne (np. preparaty białkowe).

Dr Anna Tokarska, dietetyk kliniczny, kierownik Działu Żywienia ŚCO wyjaśnia, że żywienie kliniczne stanowi integralną część leczenia onkologicznego, służy poprawie stanu zdrowia chorego, pomaga mu przetrwać terapię i szybciej powrócić do zdrowia. Posiłek powinien dostarczać odpowiednią ilość energii i składników odżywczych (białek, tłuszczów i węglowodanów) oraz witamin i składników mineralnych, czyli niezbędnych składników dla potrzeb metabolicznych. Zbilansowana dieta w żywieniu chorego onkologicznie powinna ochraniać chory narząd, pokrywać zwiększone zapotrzebowanie na składniki, które chory utracił na skutek choroby, nie zawierać składników, których przemiana w organizmie jest

upośledzona, oraz tych, na które chory jest uczulony.

- Potrawy powinny być smaczne, kolorowe, urozmaicone, żeby pobudzały apetyt, bo chorzy onkologicznie często cierpią na brak łaknienia. Dla pacjentów, u których doszło do wyniszczenia organizmu z powodu choroby, przygotowujemy zestawy o wyższej kaloryczności ze zwiększoną ilością białka - dodaje **dr Tokarska**.

Nad przygotowaniem posiłków w Dziale Żywienia ŚCO czuwają dietetycy. Codziennie przygotowywanych jest ponad 30 różnych diet, w zależności od indywidualnych potrzeb żywieniowych chorych.

Posiłki prosto z apteki

Preparaty żywieniowe do żywienia pozajelitowego przygotowuje w aptece ŚCO farmaceuta, zgodnie z zaleceniem lekarza (receptą).

- Korzystamy z gotowych worków trzykomorowych, zawierających białko, glukozę i tłuszcze. Naszym zadaniem jest połączenie tych substancji odżywczych oraz dodanie niezbędnych witamin i mikroelementów. Żywienie kliniczne jest lekiem, dlatego musi być przygotowywane w aptece szpitalnej, w sterylnych warunkach, w aseptycznym boksie. Skala czystości musi być taka sama jak do przygotowywania cytostatyków - wyjaśnia **mgr Elżbieta Kubiakowska**, kierownik Apteki ŚCO.

Żywienie pozajelitowe jest podawane choremu dożylnie (do żyły centralnej lub obwodowej). Żywienie dojelitowe jest aplikowane przez różnego typu zgłębniki, aby dostarczyć choremu substancje odżywcze jak najbardziej naturalną drogą czyli do przewodu pokarmowego (np. przez sondę żołądkową, PEG - przezskórną endoskopową gastrostomię, unostomię - do jelita cienkiego).

Leczenie przez żywienie

- Wreszcie zaczyna się doceniać, jak ważne jest żywienie w leczeniu - zauważa **dr Przemysław Ciepiela**. - W działach zabiegowych od dawna wiedzieliśmy, że

proces gojenia zależy od ilości białka podawanego w diecie. Prowadzone w ostatnich latach badania pokazują, że także skuteczność leczenia chemicznego jest zależna od stopnia odżywienia pacjenta. Odpowiednie żywienie pozwala złagodzić negatywne skutki chemioterapii, a żywienie pozajelitowe poprawia rokowania i jakość życia nawet u chorych z rozsianą chorobą nowotworową. Najkrócej rzecz ujmując: żywienie kliniczne to dawanie choremu człowiekowi dobrej jakości życia.

Jak podkreśla, czasem pacjent jest tak wycieńczony chorobą nowotworową, że najpierw należy go przygotować i wzmocnić przez specjalistyczne żywienie, aby mógł przetrwać terapię. Zalecenia Europejskiego Towarzystwa Żywniowego mówią o konieczności przesunięcia zabiegu operacyjnego nawet o dwa tygodnie, aby przygotować do niego pacjenta żywieniem pozajelitowym.

- Sednem programu „Leczenie przez żywienie”, w którym uczestniczymy, jest świadomość dyrekcji szpitala i personelu, że trzeba opiekować się pacjentem całościowo, nie tylko pod względem leczenia, ale również rehabilitacji i właściwego żywienia. Taka kompleksowa opieka nad pacjentem onkologicznym znacznie poprawia wyniki leczenia - dodaje **dr szef Zespołu Leczenia Żywniowego w ŚCO**.

Zasady dobrej praktyki żywienia klinicznego w szpitalu

- 1 Szpital zapewnia pacjentom indywidualne diety doustne i chroni czas przeznaczony na posiłek.
- 2 Personel szpitala dokonuje regularnej oceny stanu odżywienia pacjenta.
- 3 Leczenie żywieniowe jest dostępne dla każdego pacjenta ze wskazaniami.
- 4 Szpital ma dostęp do diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej niezbędnej do prowadzenia leczenia żywieniowego.
- 5 W szpitalu działa Zespół Leczenia Żywieniowego, który koordynuje prowadzenie terapii żywieniowej.
- 6 W szpitalu działają procedury stosowania żywienia klinicznego u chorych ze wskazaniami.
- 7 Chory wymagający leczenia żywieniowego otrzymuje niezbędne informacje z tego zakresu w trakcie hospitalizacji.
- 8 W placówce są dostępne leki, diety medyczne, sprzęt jednorazowy i pompy do prowadzenia leczenia żywieniowego.
- 9 Szpital zapewnia dostęp do kompletnego żywienia pozajelitowego przygotowywanego w warunkach zgodnych ze standardami.
- 10 W szpitalu działa ambulatoryjne poradnictwo żywieniowe dla pacjentów.
- 11 Personel medyczny jest cyklicznie szkolony z zakresu leczenia żywieniowego.
- 12 Szpital prowadzi dodatkową dokumentację medyczną dotyczącą leczenia żywieniowego chorych.

Zasady dobrej praktyki żywienia klinicznego w szpitalu

1. Szpital zapewnia pacjentom indywidualne diety doustne i chroni czas przeznaczony na posiłek.
2. Personel szpitala dokonuje regularnej oceny stanu odżywienia pacjenta.
3. Leczenie żywieniowe jest dostępne dla każdego pacjenta ze wskazaniami.
4. Szpital ma dostęp do diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej niezbędnej do prowadzenia terapii żywieniowej.
5. W szpitalu działa Zespół Leczenia Żywieniowego, który koordynuje prowadzenie terapii żywieniowej.
6. W szpitalu działają procedury stosowania żywienia klinicznego u chorych ze wskazaniami.
7. Chory wymagający leczenia żywieniowego otrzymuje niezbędne informacje z tego zakresu w trakcie hospitalizacji.
8. W placówce są dostępne leki, diety medyczne, sprzęt jednorazowy i pompy do prowadzenia leczenia żywieniowego.
9. Szpital zapewnia dostęp do kompletnego żywienia pozajelitowego przygotowanego w warunkach zgodnych ze standardami.
10. W szpitalu działa ambulatoryjne poradnictwo żywieniowe dla pacjentów.
11. Personel medyczny jest cyklicznie szkolony z zakresu leczenia żywieniowego.
12. Szpital prowadzi dodatkową dokumentację medyczną dotyczącą leczenia żywieniowego chorych.